

Sygn. akt III U 115/16 wyrok sprostowano prawomocnym

postanowieniem z dnia 13.05.2016r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016r. w S.

sprawy **J. Z.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie wysokości kapitału początkowego

w związku z odwołaniem J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 15 grudnia 2015 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **odstępuje od obciążania J. Z. kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B..**

Sygn. akt III U 115/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 15.12.2015r., wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) przyznał J. Z. emeryturę od 15.12.2015r. Wskazał w niej sposób naliczenia emerytury i jej wysokość. Podstawą obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Tak wyliczona emerytura wyniosła dla J. Z. kwotę 4675,21 zł.

W odwołaniu od tej decyzji J. Z. wniósł o przywrócenie terminu do jego złożenia argumentując, że wcześniej składał też odwołanie ale otrzymywał na nie jedynie pisemne odpowiedzi go niesatysfakcjonujące. Do obliczonej emerytury nie uwzględniono mu bowiem rekompensaty i nie ustalono ponownie kapitału początkowego. Rekompensata jest

mu natomiast należna, ponieważ dla uwiarygodnienia pracy w szczególnych charakterze doniósł 23 sztuki osobistych angaży o stanowiskach jakie pełnił w (...) są to oryginały i mają stanowić załączniki do świadectwa pracy z tamtego okresu, gdzie już były wymienione stanowiska pełnione w przedsiębiorstwie przez 15 lat, zgodnie z Ustawą (Dz. U. z 1983r. nr 8, poz. 43 rozdział 3 § 18, Dział III poz. 3 do 8).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Wskazał mianowicie, że odmówił doliczenia rekompensaty do ustalenia wysokości kapitału początkowego, gdyż na podstawie przedłożonych dokumentów odwołujący udowodnił 1 rok, 8 miesięcy i 25 dni okresu pracy w szczególnych warunkach (okres od 1.08.1970r. do 30.04.1974r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. z wyłączeniem okresu służby wojskowej). Na okoliczności zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w okresie od 1.05.1974r. do 31.03.1989r. odwołujący nie przedłożył świadectwa pracy wykonywania w szczególnych warunkach.

Przytoczył też treść art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237, poz. 1656 ze zm.), zgodnie z którym rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zaważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Wskazać mianowicie należy, że rekompensata, zgodnie z art. 21 ust. 2 o emeryturach pomostowych nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odwołujący się nabył tymczasem prawo do emerytury właśnie na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednoznacznie świadczy o tym zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 15.12.2015r. W decyzji tej bowiem za podstawę nabycia emerytury wskazano właśnie ustawę z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. dz. U. z 2015r., poz. 748), a nie ustawę z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych. Sąd nie może więc, tak jak i organ rentowy, przyznać prawa do rekompensaty.

Niniejsze odwołanie nie dotyczy podstawy przyznania emerytury, tego bowiem nie artykułuje. Nie mniej gdyby nawet przyjąć, poprzez rozszerzającą interpretację, że dotyczy i podstawy przyznania emerytury to wskazać należy, że emerytura odwołującemu przyznana została po uzyskaniu przez niego powszechnego wieku emerytalnego. Stąd nie została przyznana na podstawie ustawy o emeryturach pomostowych, którą przyznaje się w przypadku mężczyzn po uzyskaniu wieku 60 lat.

Poza tym wskazać należy, że emerytura pomostowej odwołującemu się nie można byłoby przyznać, gdyż nie rozwiązano z nim stosunku pracy, a taki warunek uzyskania emerytury pomostowej jest konieczny stosownie do art. 4 bądź art. 49 ustawy pomostowej. Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia taki też warunek, że nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Stosunek pracy odwołującego się ustał tymczasem za porozumieniem stron. Ustanie natomiast stosunku pracy odwołującego się za porozumieniem stron nie może być traktowane jako rozwiązanie z nim stosunku pracy. Sformułowanie bowiem nastąpiło z pracownikiem rozwiązanie stosunku pracy należy traktować jako rozwiązanie stosunku pracy przez zakład pracy za wypowiedzeniem bądź bez wypowiedzenia. Chodzi w tym przepisie o taką sytuację, że pracownik nie chce rozwiązania z nim stosunku pracy, a mimo to, rozwiązują z nim stosunek pracy.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach pomostowych rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

W kontekście właśnie tego przepisu rozważać należy kwestię przyznania rekompensaty. Z uwagi na to wskazać należy, że w art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych praca w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze to praca w tych warunkach określona tą ustawą o emeryturach pomostowych. Praca w tych warunkach odnosi się bowiem do tej ustawy o emeryturach pomostowych. Ustawa ta zaś określa tą pracę w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze w swoim art. 3, szczególnie ustępie 4,5,6 i 7. I tak stanowi, że:

ust. 4. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.

ust. 5. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3.

ust. 6. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.

ust. 7. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wskazać należy, że ust. 7 dotyczy osób urodzonych przed dniem 1.01.1949r, a odwołujący się urodzony jest (...). Ustawa pomostowa weszła zaś w życie 1.01.2009r.

W związku z tym aby należała się rekompensata ubezpieczony musi pracować w warunkach określonych art. 3 ust. 4,5 i 6 po wejściu ustawy pomostowej w życie i z braku spełnienia wszystkich warunków do otrzymania prawa do emerytury pomostowej, otrzymać jej nie może. Odwołujący się tymczasem w takich warunkach po dniu wejścia w życie ustawy pomostowej nie pracował. Jego bowiem stanowisko pracy inspektora do spraw technicznych w Przedsiębiorstwie (...) w S. nie jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy). Wykaz tych prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace. Odwołujący się nie może więc otrzymać rekompensaty nawet jeżeli posiada okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trzeba tu podkreślić, że praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest tożsama w pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych nie jest sam przez się podstawą do otrzymania rekompensaty. Tylko bowiem gdyby odwołujący się, jak już wskazywano, po dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych kontynuował pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu tej ustawy i utracił możliwość nabycia prawa do wcześniejszej emerytury pomostowej (nie rozwiązano z nim umowy o pracę), przysługiwałaby mu rekompensata określona art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, o ile posiadałaby co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając więc powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Sąd odstąpił od obciążania odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.. Zważył bowiem na to, że sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami szczególnymi. Służą mianowicie zabezpieczeniu społecznemu ubezpieczonych. Traktowane są więc odrębnie, podobnie jak sprawy pracownicze, niż wszystkie inne sprawy cywilne. Są więc zwolnione w pierwszej instancji od opłat sądowych (art. 36 ustawy o kosztach sądowych), a wydatki w sprawie ponosi tylko Skarb Państwa (art. 98 i 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych). Musi to więc mieć też odniesienie i do kwestii zwrotu kosztów

procesu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. Tylko zatem kiedy ubezpieczony w sposób ewidentnie nieuzasadniony z tego świadomością, domaga się zmiany decyzji w zakresie ubezpieczeń społecznych, powinien być obciążony zawrotem kosztów Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, a już tym bardziej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W sprawie tymczasem nie można mówić o świadomości odwołującego się ewidentnie nieuzasadnionego żądania. Sprawa przecież dotyczy interpretacji przepisów i ich rozumienia, a to dla ubezpieczonych nie jest takie oczywiste. Czują się przy tym bardzo pokrzywdzeni i obciążeni ich jeszcze dodatkowo kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego czyniłoby ich bardzo rozgoryczonymi. W takich sytuacjach można więc mówić o szczególnie uzasadnionym wypadku usprawiedliwiającym odstąpienie, na podstawie art. 102 kpc, od obciążania kosztami zastępstwa prawnego. Za celowością orzeczenia o kosztach procesu w niniejszej sprawie na podstawie art. 102 kpc przemawia też niewielki nakład pracy pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.. Praca pełnomocnika organu rentowego sprowadziła się tylko do krótkiej wypowiedzi na rozprawie w dniu 28.04.2016r.

PW/bd